

der, for under alle Omstændigheder at brygge Landets Forsyning med det fornødne Brødkorn til næste Høst, for Statens Regning indkøbes et Kvantum udenlandsk Rug og Hvede, mindst af samme Omfang som de af Staten allerede foretagne Indkøb, og saaledes, at Købet sker enten i Amerika eller, hvis det kan lade sig gøre, i Rusland". Dette var hele Kommissionens Henstilling af 13. Januar 1915, men det blev meddelt mig af Kommissionens Formand, at det særlig var det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds, som interesserede sig for disse Opkøb i Rusland. Det var som Følge deraf, jeg bad det ærede Medlem komme op i Ministeriet til en Konference, ved hvilken jeg fremstillede den Plan, som var tilvejebragt — der havde jo ikke været særlig Anledning for mig til netop at bede det ærede Medlem derom, hvis det ikke var blevet sagt mig, at denne Fremhævelse af Rusland i Skrivelsen af 13. Januar var sket særlig paa Foranledning af det ærede Medlem. Jeg syntes, Henstillingen burde følges, jeg konfererede med de paa dette Omraade kynigste Mænd og bad det ærede Medlem være til Stede. Mulighederne og Vanskelighederne blev drøftet, og det sluttede med, at alle enedes om, at det var et Forsøg værd. Det ærede Medlem har heller aldrig bebrejdet mig, at jeg har gjort dette Forsøg, det er nogle af det ærede Medlems Partifæller, der nogle Gange har søgt at gøre dette Forsøg latterligt, og det er overfor disse Forsøg paa at gøre Eksperimentet latterligt, at jeg har paaberaabt mig, at jeg bl. a. ogsaa har forhandlet med det ærede Medlem om denne Sag.

Jeg skal saa vende tilbage til selve Lovforslaget og maa takke for den Tilslutning, der fra forskellige Sider er ydet til forskellige af de Ændringer, som er foretagne i Lovforslaget. Det ærede Medlem fra Verninge (Jensen-Sønderup) begyndte med at sige, at det søges fastslaaet i Lovforslagets Motiver, at Landkommunerne har været mindre rundhaandede. Jeg tror ikke, at denne Karakteristik er rigtig. Der er vedføjet Lovforslaget som Bilag en Række skematiske Oplysninger, og deraf fremgaar det, at der i Landkommunerne er anvendt adskilligt mindre end i Bykommunerne. Man har søgt efter Aarsagerne hertil, og jeg har for mit Vedkommende ment, at en af Aarsagerne var den, at der paa Rigsdagen var sket en Ændring i Lovforslaget, om hvilken jeg den Gang sagde, at den vilde vistnok faa den Følge, at Pengene ikke vilde kunne anvendes i Landkommunerne. Det var selvfølgelig ikke den Ændring i

Statstilskuddets Form, som fandt Sted under Behandlingen paa Rigsdagen, men det var den Ændring, hvorved man unddrog fra Statstilskud visse kommunale Foranstaltninger, som jeg troede, at Landkommunerne med større Held kunde være kommet ind paa. Jeg bemærkede den Gang, at den særlige Form for Hjælp, som Lovforslagets § 1 tilsiger, vilde vistnok være bedst egnet for bylignende Samfund, men den anden Form for Bistand, den, som gaar ud paa almindelige prisregulerende Foranstaltninger, vilde vistnok bedst kunne gennemføres i Landkommunerne, og naar man formindskede Muligheden derfor ved at berøve dem Statstilskud, frygtede jeg for, at Loven ikke vilde blive effektiv for Landkommunernes Vedkommende. Og det er dette, som de Oplysninger, der foreligger, tyder paa. Jeg tror ikke, de tyder paa det, som det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Foss) mener: at der slet ikke er Brug for denne Lov i Landkommunerne, eller at Dyrtiden i alt Fald har virket saa forskelligt i Landkommunerne, at den ikke kommer til Udtryk der paa en saadan Maade, at Loven egentlig er saa højt nødvendig derved. Men man maa erindre, at Forholdene i et stort Bysamfund selvfølgelig maa være forskellige fra Forholdene i de mindre, kommunale Samfund, hvor Levnedsmidlerne produceres; der vil selvfølgelig her være en saa afgjort Forskel, at man ogsaa maa tillade Anvendelse af forskellige Metoder til at hjælpe. Nu kunde det ærede Medlem maaske være villig til at anstille en Prøve paa, om der er noget rigtigt i, hvad jeg har sagt, eller ikke, ved nemlig i Aar at gaa med til, at § 2, som den nu er foreslaaet, bliver den Form, hvorunder Statstilskuddet ydes; saa faar vi se, om denne Tilskyndelse til Statstilskud vil føre til, at Loven anvendes stærkere i Landkommunerne, end den har været anvendt i det forløbne Aar. Jeg vil sige, at det er mig meget væsentligt, at man ikke udelukker Statstilskud til disse Foranstaltninger, og det er mig ogsaa meget væsentligt, at man ikke afskærer enhver Mulighed for, at man ved en indenrigsministeriel Foranstaltning efter Samraad med Amtsraadet kan sikre sig, at enkelte Kommuner ikke holder sig udenfor de kommunale Samfund, som ønsker at foretage visse regulerende Foranstaltninger. Jeg skal paa ingen Maade staa paa den Form, jeg har foreslaaet; men jeg vil meget henstille, om ikke Udviklingen er saaledes, at det vilde være ønskeligt, at visse regulerende og ordnende Foranstaltninger, hvorved man